

OBRAZLOŽENJE
Prijedloga odluke o novčanoj potpori obrazovanju doktoranada

I. PRAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE ODLUKE

Ovlaštenje Gradske skupštine Grada Zagreba za donošenje Odluke o novčanoj potpori obrazovanju učenika srednjih škola i studenata s odobrenom međunarodnom ili privremenom zaštitom (u daljnjem tekstu: Odluka) sadržano je u članku 20. stavku 1. alineji 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispr., 123/17, 98/19 i 144/20) kojim je propisano da županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnoga (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na obrazovanje i članku 41. točki 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21, 11/21 - pročišćeni tekst i 16/22), kojim je propisano da Gradska skupština Grada Zagreba donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI I SVRHA KOJA SE ŽELI POSTIĆI UREĐIVANJEM ODNOSA NA PREDLOŽENI NAČIN

Grad Zagreb financijskim potporama uspostavljenih kroz sustav stipendiranja (stipendije za deficitarna zanimanja; za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine; za učenike i studente s invaliditetom; za učenike i studente na temelju socioekonomskog statusa; za izvrsnost) osigurava i kontinuirano nadograđuje mogućnosti boljeg i kvalitetnijeg pristupa obrazovanju učenicima i studentima.

Stipendije Grada Zagreba usmjerene su ka omogućavanju jednakog pristupa obrazovanju, povećanju broja osoba koje završavaju školovanje te broja visokoobrazovanog građanstva, omogućavanju socijalne mobilnosti i dugoročnog preveniranja siromaštva i socijalne isključenosti. Međutim, sustav stipendiranja Grada Zagreba ne obuhvaća i financijske potpore studentima upisanim na poslijediplomski doktorski studij. Praćenje recentnih trendova u području visokog obrazovanja u Gradu Zagrebu ukazuje na potrebu usustavljanja financijskih potpora usmjerenima podmirivanju materijalnih troškova upravo studentima upisanim na poslijediplomski doktorski studij, a kako bi se doktorandima olakšao njihov znanstveno -istraživački razvoj te pružila financijska potpora koja će im omogućiti kvalitetna terenska istraživanja i sudjelovanje na edukativnim aktivnostima.

Grad Zagreb je tijekom 2023. proveo pilot projekt za dodjelu potpora obrazovanju doktorandima, tijekom kojeg su odobrene 142 potpore obrazovanju, a za dodjelu potpora obrazovanju prijavilo se ukupno 204 doktoranada/ica, što ukazuje na vrlo visok interes i potrebu tih mladih istraživača/ica. Usprkos činjenici da se u posljednjem desetljeću broj istraživača/ica gotovo udvostručio, razina financiranja znanstvenih istraživanja nije se značajnije promijenila.

Nedostatak sredstava za financiranje materijalnih troškova istraživanja vrlo često dovodi u pitanje napredovanje kroz doktorski studij i, u pravilu predstavlja zastoj u osobnom razvoju doktoranda. Prilagodba na nedostatak sredstava nužno dovodi do smanjivanja kvalitete istraživačkih rezultata i time i kvalitete doktorskih studija, a time nužno i na razvoj znanosti i potencijalnog razvoja gospodarskih aktivnosti u društvu.

Odlukom bi se uspostavile pretpostavke za unapređenje istraživačkih rezultata, te stvaranje doktorskih disertacija koje će doprinositi ne samo razvoju znanosti u raznim istraživačkim područjima i poljima već i unapređenju funkcioniranja lokalne zajednice.

Odlukom se utvrđuju uvjeti, postupak i kriteriji za dodjelu jednokratne novčane potpore obrazovanju (u daljnjem tekstu: potpora) studenata upisanih na poslijediplomski doktorski studij Sveučilišta u Zagrebu, kojim se stječe akademski stupanj doktora znanosti odnosno doktora umjetnosti (u daljnjem tekstu: doktorandi), radi sufinanciranja troškova aktivnosti tijekom dokorskog studija kojima se unaprjeđuje osposobljenost doktoranada za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti odnosno doktora umjetnosti, te prava i obveze korisnika potpore.

Potpore se može dodijeliti doktorandima koji ispunjavaju sljedeće uvjete:

- da su državljani Republike Hrvatske
- da imaju prijavljeno prebivalište ili boravište na području Republike Hrvatske i
- da su upisani na doktorski studij na Sveučilištu u Zagrebu.

Potpore se ne može dodijeliti doktorandima protiv kojih se vodi kazneni postupak.

Odlukom se predviđa mogućnost dodjeljivanje potpore za sljedeće aktivnosti:

- sudjelovanje na znanstvenim konferencijama, znanstvenim tečajevima, radionicama, skupovima, izložbama i drugim oblicima usavršavanja, u iznosu do najviše 700,00 eura
- sudjelovanje u studijskim posjetima, u iznosu do najviše 800,00 eura
- provođenje terenskih istraživanja i prikupljanja podataka za potrebe dokorskog rada, u iznosu do najviše 1.100,00 eura i

- obranu doktorskog rada, u iznosu do najviše 600,00 eura

Odlukom se predviđa i postupak dodjele potpora obrazovanju te se definira i način korištenja potpora obrazovanju.

III. SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE ODLUKE

Za provođenje predložene Odluke sredstva su osigurana u Proračunu Grada Zagreba za 2024. i projekcijama za 2025. i 2026.

IV. OBRAZLOŽENJE ODREĐABA PRIJEDLOGA ODLUKE

Člankom 1. određeno je kako se Odlukom utvrđuju uvjeti, postupak i kriteriji za dodjelu jednokratne novčane potpore obrazovanju (u daljnjem tekstu: potpora) studenata upisanih na poslijediplomski doktorski studij Sveučilišta u Zagrebu, kojim se stječe akademski stupanj doktora znanosti odnosno doktora umjetnosti (u daljnjem tekstu: doktorandi), radi sufinanciranja troškova aktivnosti tijekom doktorskog studija, kojima se unaprijeđuje osposobljenost doktoranda za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti odnosno doktora umjetnosti, te prava i obveze korisnika potpore.

Člankom 2. određuje se visina potpore prema aktivnostima.

Člankom 3. određeni su uvjeti za dodjelu potpore. Određeno je da se potpora može dodijeliti doktorandima koji ispunjavaju sljedeće uvjete:

- da su državljani Republike Hrvatske
- da imaju prijavljeno prebivalište ili boravište na području Republike Hrvatske i
- da su upisani na doktorski studij na Sveučilištu u Zagrebu.

Potpore se ne može dodijeliti doktorandima protiv kojih se vodi kazneni postupak.

Člankom 4. određeno je da se potpora dodjeljuje na temelju javnog poziva koji se provodi u skladu s ovom odlukom, kao i da gradonačelnik raspisuje i objavljuje javni poziv na internetskoj stranici Grada Zagreba.

Člankom 5. određeno je da javni poziv provodi Povjerenstvo za dodjelu potpora obrazovanju doktorandima (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo). Povjerenstvo imenuje gradonačelnik.

Povjerenstvo ima pet članova, koji između sebe biraju predsjednika Povjerenstva.

Članovi Povjerenstva imenuju se iz redova znanstvenih, stručnih i obrazovnih djelatnika, od kojih je jedan član Povjerenstva iz gradskog upravnog tijela nadležnog za obrazovanje.

Stručne i administrativne poslove za Povjerenstvo obavlja nadležno gradsko upravno tijelo.

Člankom 6. određeno je da se doktorandu temeljem javnog poziva na kojeg se prijavljuje, može dodijeliti samo jedna potpora. Iznimno, u opravdanim slučajevima, a prema procjeni Povjerenstva, doktorandu se temeljem istog javnog poziva može dodijeliti više potpora.

Određen je i tekst javnog poziva, te da je javni poziv otvoren do potrošnje osiguranih sredstava u proračunu Grada Zagreba, za godinu u kojoj je javni poziv raspisan.

Člankom 7. određena je mogućnost dopune dokumentacije u prijavi na javni poziv.

Člankom 8. određeno je postupanje sa nepravilnim prijavama na javni poziv.

Člankom 9. određeno je da Povjerenstvo procjenjuje ispunjava li prijava sljedeće kriterije za dodjelu potpore:

- značaj prijavljene aktivnosti za znanstveni napredak doktoranda
- opravdanost i usklađenost prihvatljivih troškova s opisanim potrebama za financijskom podrškom i
- značaj prijavljene aktivnosti za doprinos znanosti.

Člankom 10. određeno je da se potpora dodjeljuje u visini iznosa prihvatljivih troškova financiranja aktivnosti iz članka 2. odluke, a najviše do visine potpore sukladno članku 2. odluke.

Prihvatljivi troškovi u smislu stavka 1. ovog članka su troškovi kotizacije, putni troškovi, troškovi smještaja, troškovi licenci za softvere za analizu podataka, troškovi za materijale potrebne za provedbu terenskog istraživanja, troškovi lekture, tiska, ispisa i obrane doktorskog rada, kao i drugi slični troškovi. Neprihvatljivi troškovi su troškovi dnevnica, troškovi hrane i pića, troškovi računalne opreme, troškovi izrade statističkih analiza, darovi sudionicima istraživanja kao i drugi slični troškovi.

Prihvatljivi troškovi u smislu stavka 1. ovog članka mogu se odnositi isključivo na troškove aktivnosti nastale nakon objave javnog poziva.

Člankom 11. određeno je utvrđivanje i objavljivanje Liste korisnika.

Člankom 12. određuje se da na temelju utvrđene Liste korisnika, s doktorandom sklapa ugovor o dodjeli potpore obrazovanju (u daljnjem tekstu: ugovor), kojim se utvrđuju međusobna prava i obveze Grada Zagreba i doktoranda koji je ostvario potporu (u daljnjem tekstu: korisnik). Nakon sklapanja ugovora, iznos dodijeljene potpore obrazovanju isplatit će se jednokratno na račun korisnika.

Člankom 13. određuje se da korisnik koji neosnovano primi iznos dodijeljene potpore obrazovanju ili ne izvrši svoje obveze iz ugovora, dužan je vratiti primljeni iznos.

Člankom 14. određeno je da odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Službenom glasniku Grada Zagreba.